

De Staatssecretaris van Binnenlandse
Zaken en Koninkrijksrelaties

De Minister van Financiën

i.a.a. vaste commissie voor Binnenlandse
Zaken en Koninkrijksrelaties (TK)

Datum
21 oktober 2008

Uw kenmerk

Ons kenmerk
Rfv 2008-0000484355

Inlichtingen bij
Gerlant Kooistra

Doorkiesnummer
(070) 426 7246

Bijlagen
0

Onderwerp
Periodiek Onderhoudsrapport (POR) gemeentefonds
2009

Geachte staatssecretaris Bijleveld-Schouten,
Geachte minister Bos,

De Raad voor de financiële verhoudingen (Rfv) heeft kennis genomen van het Periodiek Onderhoudsrapport (POR) gemeentefonds 2009. Het rapport geeft de Raad dit jaar geen aanleiding tot een uitgebreide beschouwing. Wel wil hij over vier onderwerpen enkele opmerkingen maken:

Decentralisatie-uitkering

Uit uw toelichting op de decentralisatie-uitkeringen blijkt dat om in aanmerking te komen voor de daarmee gemoeide middelen een aanvraagprocedure kan gelden, waarbij gemeentelijke plannen worden beoordeeld, of convenanten worden afgesloten. De Raad vreesde in zijn advies over de Wetswijziging waarmee de decentralisatie-uitkering werd ingesteld al voor een ongewenste verschuiving in de financiële verhouding.¹ Dat is nu gebeurd. Het systeem is ten principale gewijzigd. De uitkomst is strijdig met het vrij besteedbare en onvoorwaardelijke karakter van het gemeentefonds. De Raad wijst dit af en constateert dat de sanering van het aantal specifieke uitkeringen een doel op zich is geworden; door te gericht te zijn op het verminderen van de aantallen, worden bestedingsvoorwaarden en andere beperkende voorwaarden via de decentralisatie-uitkering het gemeentefonds binnengehaald.

---

¹ Raad voor de financiële verhoudingen, *Advies wetsvoorstel Specifieke Uitkeringen*, 31 mei 2007

Overige eigen middelen (OEM)

Vorig jaar is al nader onderzoek gedaan naar de omvang, samenstelling en bestedingsrichting van de Overige eigen middelen (OEM). Uw conclusie is dat er al met al geen reden is tot zorg, vooral door de samenstelling van de OEM. Deze bestaan maar voor een klein deel uit tarieven waar de burger direct iets van merkt. Dit laatste acht de Raad een irrelevante overweging, omdat het in het POR niet gaat om het effect voor de burger, maar om het oppikken van signalen die een verkeerde verdeling zouden kunnen indiceren. Het onderzoek toont aan dat de OEM groter is dan waar de verdeling rekening mee houdt. Voor zover deze grotere omvang niet voortvloeit uit veranderde boekhoudkundige regels, blijft het de vraag of hij leidt tot onacceptabele verschillen tussen gemeenten die niet voortvloeien uit eigen beleid, maar het gevolg zijn van structuurkenmerken of toevallig behaalde voordelen. De vraag rest of de feitelijke uitgaven van gemeenten te hoog zijn of dat ze te weinig geld uit het gemeentefonds krijgen, waardoor ze deze inkomsten wel móeten innen. Ten onrechte zou het beeld kunnen ontstaan dat alle gemeenten mede door de ruime OEM overbedeeld zijn.

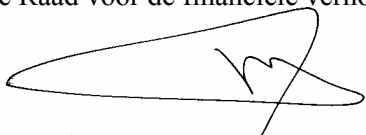
Onderzoek naar de G4

In de onderhoudsagenda stelt u dat u onderzoek wilt verrichten naar de specifieke positie van de vier grootste gemeenten in het gemeentefonds. Dat onderzoek zal echter nog niet in het komend jaar plaatsvinden. De Raad is voornemens in de eerste helft van 2009 te komen met een advies over dit onderwerp, dat kan dienen als input of basis voor uw onderzoek in het kader van het POR.

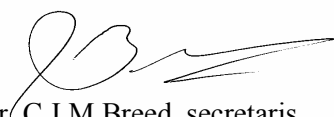
Bevolkingsdaling

De Raad deelt uw conclusie dat er op basis van de uitkomsten van de scan (nog) geen aanleiding is om te veronderstellen dat krimpgemeenten als groep in de problemen zijn geraakt. Er is voornemens dan ook geen reden om de verdeling aan te passen. Daarbij past wel de kanttekening dat de beschouwde periode relatief kort is en de krimp relatief beperkt was. Het is daarom zaak de komende jaren de vinger aan de pols te houden. De effecten van een sterkere bevolkingsdaling (daling groter dan 5% en 10%) over een wat langere termijn verdienen serieuze aandacht.

De Raad voor de financiële verhoudingen,

Mr. M.A.P. van Haersma Buma, voorzitter

Dr. C.J.M. Breed, secretaris

